

Київський
міжнародний
економічний
форум

ВИСНОВКИ

Україна: з третього світу в перший

Реальні інструменти економічного розвитку:
пріоритетні галузі та "точки зростання"

2 жовтня 2014

Україна, Київ, готель Hilton Kyiv

ОРГАНІЗАТОРИ

ПАРТНЕРИ

Інноваційний партнер

Юридичний партнер

Офіційний готель

Офіційний перевізник

МЕДІА-ПАРТНЕРИ

Генеральний
телевізійний
партнер

Генеральний
новинний партнер

Генеральний інформаційний
партнер

Інформаційно-правовий
партнер

Діловий партнер

Офіційний
інформаційний

Інформаційний
партнер

Дорожня карта розвитку України: висновки та рекомендації першого Київського міжнародного економічного форуму

Як Україні здійснити економічний прорив? На першому Київському міжнародному економічному форумі (КМЕФ), який відбувся 2 жовтня 2014 року, було окреслено шляхи для розвитку різних сфер економіки України, дотримання яких дозволить цього досягнути.

Україні треба ретельно вивчати й реалізовувати досвід країн, яким вдалося здійснити швидкий вихід із бідності, технологічної та соціальної відсталості до продуктивної економіки і соціального добробуту. Саме тому на КМЕФ були запрошені успішні реформатори з таких країн. Бізнес-лідери та провідні економічні експерти детально розглянули нагальні питання під час окремих панельних дискусій.

Учасники КМЕФ — авторитетні міжнародні та українські експерти — запропонували прогресивні рекомендації, що базуються на нових підходах до освіти, науки й «точок зростання» економіки. Пропонуємо їх вашій увазі у вигляді своєрідної дорожньої карти.

Пленарна сесія

Стан України — сировинна колонія та країна третього світу. Причина цього — недооцінювання політики індустріального розвитку, який міг стати і не став основою для постіндустріальної економіки та економіки знань.

Україні терміново потрібно змінювати принципи державного управління та взаємодії влади й бізнесу та застосовувати адекватні й активні інструменти розвитку економіки згідно з принципами Фрідріха Ліста.

Треба почати одночасне втілення горизонтальних і вертикальних реформ.

(Горизонтальні реформи - створення загальних умов для бізнесу, подолання корупції та захист власності. Україна мала завершити їх втілення ще в середині 1990-х. Вертикальні реформи – ті що стосуються зміни окремих секторів економіки та структури економіки. Для їх втілення необхідна активна роль держави).

Ерік Райнерт

Професор стратегій розвитку у Талліннському технічному університеті

1. Україна знаходиться у важкому стані, але не в безнадійному. Потрібно створити стратегію розвитку, що базуватиметься на принципах Фрідріха Ліста, бо «невидима рука вільного ринку» не вирішить проблем української економіки.
2. Розробити технологічну політику країни. Сконцентруватися на високих технологіях, але не просто створивши «острови хай-тек» — необхідно, щоб на всіх підприємствах усіх секторів використовувалися такі технології, саме це призводить до технологічного прориву.
3. Встановити цілі розвитку не лише для економіки в цілому, а й для вибраних секторів, створивши для них преференції.
4. Потрібно добитись балансу між вартістю капіталу (суттєво понизити) та вартістю робочої сили (суттєво підняти).
5. Не можна приєднуватися до «клубу багатих» (Угода про асоціацію з ЄС), не враховуючи часу на втілення цього приєднання. Треба йти шляхом, який використовував так званий «ЄС-1» (1950-ті роки), — розвивати промисловість згідно з підходами, розробленими Фрідріхом Лістом.
6. Також необхідно застосувати в Україні аналог Плану Маршала зразка 1947 року (реіндустріалізація), що почав діяти замість плану Моргентау 1945 року (аграризація) для післявоєнної Німеччини. Цим запобігти деіндустріалізації й, відповідно, деаграризації та депопуляції України.
7. Використати приклад приєднання до ЄС Іспанії — встановити цей період тривалістю 10 років, щоб не загинула ще існуюча промисловість.
8. Створити власний український банк розвитку для надання бізнесу дешевого капіталу.

Дмитро Шимків

Заступник Глави Адміністрації Президента України з питань проведення адміністративних, соціальних та економічних реформ

1. Основні пріоритети для залучення інвесторів:
 - верховенство права;
 - дерегуляція;
 - просування бренду України у світі.
2. Успіху реформ сприятиме використання в управлінні країною бізнес-підходів — перш за все визначення мети та встановлення чітких показників, які потрібно досягти.
3. Потрібен не лише конкретний перелік реформ, а й кожна реформа повинна включати конкретні кроки, що мають конкретні результати.
4. (Бізнесу та суспільству) не чекати, що хтось спустить реформи зверху, а починати пропонувати різні варіанти та конкретні кроки.
5. Чіткий вектор — європейські цінності й європейські стандарти життя за 21 показником.
6. Стимулювання зростання експортоорієнтованої індустрії.
7. На початку — використання природних ресурсів в якості стартового майданчика, з якого починається рух. Далі — розвивати те, що створює додану вартість: створювати те, що має інтелектуальну власність і велику капіталізацію, отже у пріоритеті — машинобудування та високі технології.
8. Напрямки, які сприятимуть модернізації та розвитку держави:
 - в секторі АПК — розбудова інфраструктури, харчова переробна промисловість;
 - військово-промисловий комплекс.

Анатолій Максютя

Екс-в.о. міністра економічного розвитку і торгівлі України

1. Не треба плутати план з мрією.
2. Відійти від споживчої моделі розвитку та перейти до інвестиційної моделі.
3. Визначити мету — якою б ми хотіли бачити Україну.
4. Розробити план досягнення мети.
5. Розробити бюджет реалізації плану.
6. Не здійснювати всі реформи одночасно.
7. Не можна робити реформи заради реформ.
8. Позбавитись ілюзії про те, що реформи ведуть до економії коштів у короткостроковому періоді, насправді коштів потрібно більше.
9. Не можна запроваджувати реформи заради отримання міжнародного фінансування.
10. Знайти джерела фінансування реформ, представити донорам чітку програму реформ, план і бюджет.
11. Відмовитися від ідеї «Україна — аграрна держава» та її втілення. Потрібно ставити ціль бути індустріальною, технологічно розвиненою державою з потужним сільським господарством.
12. Необхідно вибрати пріоритетні сектори й на них концентруватися. Використовувати галузі, які вже мають високий темп зростання, в якості драйверів.
13. Створити інструменти підтримки бізнесу у вигляді «Мережі проектів розвитку»:
 - Банк розвитку
 - Експортно-кредитне агентство
 - Державна лізингова компанія
 - Іпотечна установа
 - Агентство супроводження інвестора
14. Створити точки зростання — індустріальні парки та СЕЗ.
15. Створити аналітичні структури, здатні планувати на рівні секторів і територій і які мають відповідні моделі та інструменти такого планування.

Віктор Галасюк

Президент Асоціації «Інноваційний розвиток України»

1. Потрібно створити глобально-конкурентні умови для українського бізнесу, що дозволить українському підприємству бути конкурентним з іншими країнами.
2. Сьогодні дерегуляції та лібералізації міжнародної торгівлі критично недостатньо. Це треба зробити і забути.
3. Потрібні потужні інвестиційні стимули: якісна освіта, дешеві доступні кредити для виробничого високотехнологічного бізнесу, якісна інфраструктура, податкові стимули.
4. Тільки шляхом проактивної сфокусованої державної політики, спрямованої на створення умов для власного бізнесу, ми зможемо перейти від сировинної економіки до економіки готової продукції з високою доданою вартістю.

Панельна дискусія

Високі технології: Україна в хай-тек перегонах

Високотехнологічний сектор (хай-тек) — парасолька для випереджального розвитку. Йому підпорядковуються стратегічні смисли та цілі економіки.

Високі технології здатні зробити величезний внесок у розвиток економіки та суспільства в цілому. Хай-тек має значний потенціал випуску продукції з високою доданою вартістю, зростання експорту, збільшення ВВП, створення високооплачуваних робочих місць.

Головним пріоритетом хай-теку на майбутнє має бути науково-дослідна діяльність і створення готових продуктів. Ці види діяльності є ціннішими за розробку програмного забезпечення на аутсорсингу, що панують в цьому секторі України на сьогодні. Але ІТ-аутсорсинг також необхідно розвивати, оскільки він тимчасово рятує від «відтоку мізків» за кордон.

Високотехнологічний бізнес не еволюціонує від аутсорсингової до продуктової моделі самостійно, без створення державою спеціальних стимулюючих умов. Тому держава має встановити всебічну — податкову, кредитну, регуляторну, інфраструктурну, освітню, дипломатичну підтримку високотехнологічному бізнесу, ліквідуючи глобальні конкурентні недоліки для ведення цього бізнесу в Україні, а також розбудови нової економіки знань.

Труді Норріс-Грей

Керуючий директор по роботі з державними установами Центральної та Східної Європи, Microsoft

1. Подолати в Україні піратство в сфері інтелектуальної власності.
2. Використати нинішню кризу як можливість здолати корупцію й почати рух до нової індустріалізації (відставання від інших країн дає шанс здолати за 2-3 роки те, на що розвинутим країнам знадобилося 10–15 років).
3. Використовувати світові досягнення хай-теку для глибокого проникнення в усі сфери життя — побут, бізнес, держуправління, тоді запусяться процеси створення власних хай-тек-продуктів.
4. Використати внутрішню готовність українців до кардинальних змін.
5. Використати рух до ЄС як стимулятор змін структури економіки та спрямування по лінії хай-тек-розвитку.
6. Використовувати ІТ не тільки для створення прозорості, а й для зміни можливостей людей.

Томас Міруп Крістенсен

Директор з питань суспільної політики в Скандинавії, Центральній та Східній Європі, Росії, Facebook

1. Підтримувати можливість існування свободи думки в Україні.
2. Підтримувати відкритість і прозорість подібно до ідеології Facebook для нарощування довіри та співпраці.
3. Планувати розвиток шляхом стрибка (а не поступово), щоб швидко досягти частки інтернет-пов'язаних продуктів у ВВП вище, ніж в ЄС (6–8%).
4. Максимально підвищувати рівень проникнення інтернету, в тому числі й мобільного.
5. Потрібно залучати інвесторів саме у сфері ІТ. Зробити це пріоритетом.

Манміт Сінгх

Інвестор та ментор в Chinaccelerator

1. Потрібно обрати для України одну з моделей розвитку — китайську (планову) чи індійську (ринкову).
2. Потрібно вибрати один напрямок (наприклад, стати «біотехнологічною столицею світу» чи «столицею аутсорсингу»).
3. Зробити інвестиції в освіту пріоритетом у використанні західної допомоги в період нинішньої ситуації продовження воєнних дій.
4. Україна може подібно до Індії (стрибком) переорієнтуватися на економіку послуг шляхом спільних зусиль держави та бізнесу (в Індії — економіка послуг сягає 60% від загального обсягу).
5. Використати прагнення населення до змін.
6. Використовувати індустріальний статус України як тимчасовий, рухатись до постіндустріального.
7. Бути егоїстичними в проведенні економічної політики, працювати на результат своєї країни.

Віктор Галасюк

Президент Асоціації «Інноваційний розвиток України»

1. ІТ-сектор повинен стати пріоритетом.
2. ІТ-сектор — це не тільки аутсорсинг. Україна має бути і користувачем і споживачем хай-тек-продуктів у різних секторах.
3. Концентруватися не лише на тому, щоб була покращена освіта. Уряд повинен допомогти позбавитися сировинного статусу і в ІТ.
4. Сектори не повинні бути рівними, потрібно дати різні рівні податків для сировинного (вищі) і хай-теку (нижчі). Покращення інвестиційного клімату саме для хай-теку.
5. Увійти в ніші в ланцюгу вартостей, в яких виробляється те, що дає більше маржі.
6. «Тренуватися» у сфері хай-тек за допомогою ІТ-аутсорсингу.
7. Створювати галузеві асоціації, які б потужно представляли свої сектори.
8. «Коннектівіті» як модель розвитку (мозкова енергія повинна об'єднуватися).

Валерій Фіщук

Регіональний менеджер із взаємодії з державним сектором представництва Cisco в Україні, віце-президент Асоціації «Інноваційний розвиток України»

1. Швидкий та ефективний розвиток України в умовах глобальної конкуренції можливий виключно завдяки всеохоплюючому використанню державою та суспільством інновацій та технологій.
2. Глобальна конкуренція відбувається, насамперед, за рахунок використання надсучасних інструментів досягнення цілей. Такими інструментами є інновації та «цифрові» технології. Саме інновації та «цифра» впливають на ефективність конкретної людини, сім'ї, організації, країни.
3. Світовий досвід беззаперечно свідчить, що значного розвитку та зростання благополуччя громадян зазнають країни, котрі визнали використання інновацій, технологій та розбудову «цифрової економіки» змістом свого розвитку.
4. Визначення в Україні інновацій та інформаційно-комунікаційних технологій ключовими державними стратегіями забезпечить так званий феномен «цифрового стрибку» (digitalleap).
5. Реформувати може та повинно означати «відцифрувати», а цифрові технології – це не лоскуток, а суть багатьох сучасних реформ. Заміна фізичних процесів на цифрові – чи не єдиний спосіб провести реформи швидко та дешево. Іншими словами, якщо реформа не призводить до збільшення користувачів комп'ютерів та IP-адрес – таку реформу у сучасному світі технологій та Інтернету слід вважати провальною.
6. Розбудова інноваційної та «цифрової» економіки та країни у цілому створить потужний внутрішній ринок, втримає величезний людський капітал від міграції, забезпечить роботою сотні тисяч фахівців.
7. За попередньою оцінкою впровадження інновацій та технологій може забезпечити приріст ВВП 4-7% на рік та створення 500 – 700 тис. додаткових «цифрових» робочих місць принципово нового типу .

Валерій Цепкало

Директор Парку високих технологій, Білорусь

1. Вибрати приклад для наслідування й копіювати цей досвід (наприклад Білорусь копіювала досвід Ізраїлю в розвитку хай-тек).
2. Ціль змін — створення технологічних кластерів. Пільги надавати тільки для серцевини кластера.
3. Створити умови для самореалізації талантів у рамках технопарків.
4. Здійснювати перенавчання людей з різних сфер діяльності на роботу з високими технологіями.
5. Залучити світові компанії для того, щоб вони надали роботу тим, кого перенавчають.
6. Створення лабораторій від провідних університетів на території технологічних парків.
7. Створити концентрацію великої кількості інженерів в одному місці подібно до Силіконової долини.
8. Створити умови для появи можливостей розвитку «продуктових» компаній.
9. Розвивати технічний потенціал і підприємливість людей в технопарку.

Євген Сисоєв

Управляючий співзасновник і керуючий партнер фонду AVentures Capital

1. Поставити ціль розвинути хай-тек у глобальному вимірі, а не тільки локально в Україні.
2. Починати розвивати венчурний бізнес, навіть розуміючи, що сьогодні його обсяг незначний. Венчурний капітал повинен запрацювати в Україні на тому ж рівні, що і в Силіконовій долині.
3. Напрацьовувати ті рішення, які пов'язані з більш високою, ніж в ІТ-аутсорсингу, маржею.
4. Забезпечити умови для створення продуктових компаній, розвивати тих спеціалістів, які здатні створювати продукти.
5. Забезпечити розвиток освіти.
6. Створювати хай-тек-кластери.
7. Досягти реального захисту інтелектуальної власності.
8. Забезпечити наявність 3G-інтернету.
9. Створити бізнес-клімат не тільки для ІТ-, а й для всіх бізнесів.
10. Створювати науково-дослідні центри за участі великих компаній.

Панельна дискусія Машинобудування - тягар чи крила?

Машинобудування має високі стартові позиції для власного розвитку та значний експортний потенціал, є наукомістким, є каталізатором розбудови високотехнологічних кластерів, дає значний мультиплікативний ефект на ВВП, на експорт і створення високопродуктивних робочих місць. Тому машинобудування під смисловою та стратегічною «парасолькою» сектора хай-тек повинна виконувати роль кластерної основи для його розвитку та ресурсу постачання спеціалістів.

Спікери, які були присутні на форумі, зазначили, що Україні потрібна програмно-індустріалізація для того, аби відбулася третя індустріальна революція за прикладом країн ЄС. Має бути розроблена та підписана угода між державою та секторами про взаємну відповідальність і застосування державно-приватного партнерства для розвитку промисловості. Машинобудівним підприємствам необхідно підготувати плани реструктуризації.

Залучати слід стратегічних інвесторів, а не фінансових (перш за все, це стосується аерокосмічної галузі). До пріоритетних інтересів треба включити важке та транспортне машинобудування.

Держава повинна комплексно сприяти розвитку промислового сектора через допомогу українським виробникам у вбудовуванні в європейські та світові ланцюги постачань через державне замовлення для цілей військово-промислового та сільськогосподарського комплексів, встановлення податкових, кредитних, регуляторних, інфраструктурних, освітніх та інших стимулів для українських машинобудівників.

Бернард Кейсі

Президент Американської торгової палати в Україні

1. Потрібно змінити управління економікою України, оскільки саме через цей фактор ВВП впав більш ніж у 2 рази після отримання незалежності.
2. Авіакосмічне виробництво є найбільш перспективним для України. Можна створити авіакосмічний кластер Київ — Дніпропетровськ — Харків та досягнути обсягу продажів сектора не менше ніж \$10 млрд на рік.
3. Стимулювати комерціалізацію тих винаходів, що є в аерокосмічній галузі.
4. Стимулювати роздержавлення аерокосмічної галузі.
5. Зробити пріоритетом залучення інвестицій у машинобудування. Великим підприємствам необхідно створювати спільні підприємства з іноземними стратегічними інвесторами.
6. Спонукаати малі підприємства до роботи в машинобудуванні. Вписатися у світові ланцюги виробництва автомобільних комплектуючих за рахунок покращення конкурентоздатності продукції, що випускається в Україні.
7. Домовитися з провідними фінансовими інституціями світу про те, щоб вони профінансували модернізацію українського виробництва у сфері машинобудування.
8. Запустити експортно-кредитне агентство для підтримки експорту.
9. Використати можливості концесії як форми організації спільного бізнесу приватного сектора з державними підприємствами.
10. Спонукаати конкретні компанії — світові лідери технологій розміщувати свої дослідницькі структури в Україні.

Олег Боярин

Голова Федерації роботодавців автомобільної галузі України

1. Повинен існувати єдиний для президента та прем'єр-міністра реалістичний, а не популістичний план розвитку економіки.
2. Драйвером зростання ВВП повинно стати машинобудування й, зокрема, автопром, який у світовому вимірі за рівнем зайнятості і використання технологій посідає 3-тє місце після космосу й авіації.
3. Український автопром — це не створення власного українського автомобіля, а входження в проекти разом зі світовими брендами.
4. Автопром може бути точкою зростання української економіки, оскільки можливо підняти частку в ВВП України від існуючої сьогодні (0,2%) до 4% та вище.
5. Автопром може давати велику частину українського експорту.
6. Потрібно створити спеціальні умови для автопрому не на папері, а в реальності.
7. Встановити чіткі зрозумілі правила гри на середньостроковий період, які не змінюватимуться.
8. Автопром готовий підписати угоду між урядом і сектором, але потрібно передбачити відповідальність уряду й інвестора за невиконання угоди.

Віктор Попов

Голова Правління ПАТ «ФЕД»

1. Локомотиви розвитку машинобудування — це авіавиробництво та космос.
2. Потрібно провести роздержавлення аерокосмічної галузі.
3. Забезпечити певний рівень держзамовлення українським компаніям для старту нових високотехнологічних виробництв.
4. Застосувати державно-приватне партнерство для промисловості.
5. Відновити спеціальні економічні зони та створити нові, але виключно для високотехнологічних виробництв, а не для торгівлі (бензином, продовольством та іншим, що не стосується хай-тек-експорту).
6. Рекомендації конкретним підприємствам:
 - Потрібно вийти на ринки країн, що розвиваються (Африка, Латинська Америка, Південно-Східна Азія), але також рухатись до контрактів з європейськими компаніями;
 - Створення конкурентоздатної продукції не тільки на рівні країн, що недавно стали на шлях технологічного розвитку, але також виробляти ті продукти, які випереджають продукцію розвинутих європейських країн;
 - Зробити прозорою бухгалтерію підприємств для можливості отримання дешевшого кредитування від західних фінансових інституцій;
 - Омолодити колектив підприємства (середній вік — до 30 років) за рахунок співпраці з місцевими вузами;
 - Створити структуру навколо підприємства, яка зможе залучати інші компанії — наприклад, кластер, який включає науковий парк і технологічний парк у різних секторах (космос, електроніка, авіапромисловість, вузівська наука, банк), що дозволить демонструвати можливості стратегічним партнерам і збільшувати досягнення;
 - Для спільної роботи з іноземними споживачами продукції та постачальниками комплектуючих створювати кластери за кордоном — на територіях експорту;
 - Весь цикл від ідеї до випуску повинен проходити в спеціальних ІТ-системах управління.

Мирослав Крупа

Директор ŠKODA AUTO в Росії та країнах СНД

1. Для того щоб залучити в Україну стратегічних інвесторів у сфері машинобудування, потрібно мати незмінні умови ведення бізнесу.
2. Необхідно миттєво виправити ті проблеми, що стосуються умов ведення бізнесу в Україні та можуть бути виправлені в короткостроковому періоді, а далі планувати роботу із загального покращення.
3. Ніша для українських автовиробників: найбільші логістичні витрати компаній автопрому — на постачання комплектуючих, тому потрібно створювати спеціальні зони в Україні, де можна організувати виробництво комплектуючих і легко постачати до виробника автомобілів в ЄС.
4. Для ефективної роботи в СЕЗ потрібне підписання конкретних і ясних угод з інвестором. Необхідна взаємна відповідальність бізнесу та держави.
5. Україні потрібне інвестиційне агентство, яке спеціально займатиметься залученням інвестицій.
6. Виконання Угоди про асоціацію з ЄС — шанс на покращення умов в економіці, виконання стандартів ЄС більш потрібне, ніж сам вступ до ЄС.
7. Застосувати вже сьогодні швидкі та сильні дипломатичні заходи для того, щоб сприяти експорту української продукції, а також для того, щоб залучити стратегічних інвесторів.

Олександр Кривоконь

Директор з реінжинірингу виробництва Cogum Group

1. Машинобудування є локомотивом, а не тягарем, тому що воно завжди закладало основи для створення інших галузей.
2. Організація нових об'єднаних структур у промисловому секторі (за прикладом Укроборонпрому) без реорганізації сектора не має перспективи.
3. Підприємства, які ще залишаються в державній власності, потрібно продати за найнижчою ціною (навіть за 1 грн.), але за умови прописання вимог щодо наступних інвестицій, кількості робочих місць тощо. У випадку невиконання таких вимог до інвестора мають бути застосовані санкції.
4. Державі потрібно визначитися з пріоритетами і зосередитися на їх підтримці.
5. Для розвитку приватизованих підприємств потрібно в першу чергу використати внутрішні фактори:
 - перш ніж очікувати на інвестиції, провести реструктуризацію;
 - знайти нові ринки;
 - зруйнувати стереотипи стосовно організації виробництва;
 - необхідна концентрація виробництва – зосередження на окремих видах продукції, технологіях, майданчиках;
 - організувати внутрішньогрупову кооперацію (для великих холдингів);
 - здійснити перехід на аутсорсинг – звуження номенклатури самостійного виробництва комплектуючих;
 - бути не просто виробником обладнання, а пропонувати «готові рішення у відповідній сфері».

Валерій Геєц

Академік НАН України, директор Інституту економіки та прогнозування НАН України

1. Для справжнього поштовху індустріалізації потрібно створити відповідне міністерство за прикладом Франції і Великобританії.
2. Без реіндустріалізації не буде розвитку 4-5 укладу.
3. У процесі глобалізації не обов'язково відбувається зростання зайнятості і підвищення рівня технологій.
4. Не можна здійснювати тотальну приватизацію машинобудівних підприємств: до приватизації в Україні 80% підприємств були прибутковими, а після неї стали збитковими. Потрібен детальний попередній аналіз.
5. Для справжнього розвитку машинобудування потрібно розуміти, де існують ринки для українських підприємств, і спланувати розвиток у тому напрямку.
6. Політична стабільність є основою для масових інвестицій у машинобудування (приклад приходу лідерів світового автопрому в Росію в 2000-ні роки).
7. Україна може мати розвинене суднобудування, оскільки попит на транспортування морем на глобальному рівні переважає пропозицію. Не потрібно в цьому наслідувати Польщу, оскільки в ній усі суднобудівні підприємства зникли.

Панельна дискусія Фінансування проектів розвитку

Держава може налаштувати кредитно-грошову систему на обслуговування розвитку національної економіки, мінімізуючи непродуктивні закордонні запозичення у бюджетну сферу. Пріоритетом має стати фінансування інфраструктури для хай-тек, до якої потрібно віднести і освіту, і машинобудування.

Держава повинна забезпечити кредитування (також довгострокове інвестиційне) підприємств пріоритетних видів діяльності у національній валюті під мінімальні відсотки через власний державний банк розвитку. Це можливо зробити, не створюючи інфляційного тиску та тиску на курс національної валюти.

Держава може забезпечити масштабне стимулювання експорту, в тому числі шляхом надання кредитів та гарантій через експортно-кредитне агентство.

Сьогоднішні умови існування фінансової системи можуть розглядатися як критичні. Короткострокові завдання оздоровлення фінансової системи повинні включати структурні зміни, які мають давати старт фінансуванню виробництва товарів і послуг, а не механістичне збереження банківських установ.

Гжегож Колодко

Віце-прем'єр-міністр і міністр фінансів Польщі (1994-1997, 2002-2003), директор «Центру трансформації, інтеграції та глобалізації економічних досліджень» в університеті Козьмінського, професор економіки

1. Ринок капіталу, фінансовий ринок повинен дуже жорстко контролюватися державою за допомогою регуляторних актів, але незалежно від урядів, що постійно змінюються.
2. Фінансовий ринок має сприяти створенню значних національних накопичень, трансформації заощаджень в інвестиції. Тільки потім залучати іноземний капітал.
3. Потрібно використати випуск євробондів.
4. Уряд повинен діяти в інтересах вкладників, а не банкірів.
5. Банківська система – кровоносна система економіки країни, тому має контролюватися національним інвестором. Треба уважно ставитися до того, яку частку віддавати для приватизації іноземним банкам.
6. Потрібен державний банк, який буде спрямований саме на підтримку малих і середніх підприємств.

Володимир Лавренчук

Голова правління Райффайзен Банку Аваль

1. Конче необхідне покращення інвестиційного клімату не тільки для міжнародних фінансових установ, але й для підприємливих людей, котрі здатні брати на себе ризики.
2. Змінити мотивацію щодо вкладання коштів у приватний бізнес (він не може залучати вище ніж 10-15% річних).
3. Важлива тенденція – буде зменшуватись кількість кредитів під заставу у разі непрозорої звітності й відсутності якісного бізнесу і, навпаки, зростатиме кількість кредитів підприємствам, що надають привабливий якісний проект і прозору звітність.

Ігор Ніконов

Перший заступник голови Київської міської державної адміністрації

1. Припинити політично вмотивовану економічну політику, що пов'язана з постійним циклом виборів.
2. Потрібно заборонити піднімати відсоток за депозитами вище певного рівня.
3. Потрібні цільові державні програми, що запускають фінансування під пільговий низький відсоток.

Панельна дискусія Освітня революція для країни та бізнесу

Україна потребує зміни ставлення держави до освіти. Освіта – це не вимушені соціальні видатки, а найбільш стратегічні й вигідні інвестиції у розвиток суспільства та власної економіки. Вона може створювати новий пласт спеціалістів для сектора хай-тек.

Держава повинна забезпечити комплексну реформу не тільки вищої, але й початкової та середньої освіти, а також науки – для суттєвого підвищення її якості, інтеграції у сучасний світовий контекст та орієнтації на потреби розвитку власної економіки і суспільства. Має бути забезпечена інфраструктура комерціалізації інновацій.

Комплексно розвиваючи освіту, держава має імплементувати модель «потрійної спіралі» шляхом налагодження ефективної співпраці тріади: 1) освіта й наука; 2) бізнес; 3) держава.

Влада має одночасно з розвитком освіти й науки встановити потужні інвестиційні стимули для розвитку української економіки – залучення іноземних інвестицій і створення робочих місць в Україні, щоб створити потребу в інноваційних спеціалістах, не перетворитись на «світовий університет» і не втративши таланти й можливості зростання через «відтік мізків».

Сергій Квіт

Міністр освіти і науки України

1. Один із найбільших викликів для освіти – це відсутність в бюджеті коштів для запровадження проектів. Тому потрібно мати нові закони та змінити правила, щоб фінансування стало достатнім не за рахунок бюджету (про автономність; рамковий закон про вищу освіту, науку та науково-технічну діяльність).
2. Держава повинна визначати пріоритети розвитку – інформаційні технології, військово-промисловий комплекс та агропромисловий комплекс.
3. У центрі всіх реформ та політик завжди повинна залишатись людина.

Лілія Гриневич

Голова комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти

1. Для того щоб забезпечити готовність випускника до ринку праці і позбавитись претензій від бізнесу, потрібно покращити взаємодію між бізнесом та ринком праці, заклавши це в законі.
2. Досягти збільшення рівня залученості бізнесу до роботи з освітою, що надано новим революційним законом про освіту.

Тетяна Нанаєва

Директор Intel з корпоративних справ та зв'язків з урядовими установами в Україні та СНД

1. Потрібна єдина політика в освіті, яка була б спрямована на розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), системний підхід – згідно з кращими практиками розвинутих країн світу.
2. Повинен бути стратегічний план розвитку освіти з чіткими показниками, який має існувати на рівні національної ідеї.
3. Необхідно накопичувати кошти на освіту, що відповідає вимогам розвитку ІКТ, за рахунок створення спеціального фонду «універсальних послуг».

Крістодолос Папафотіс

Директор департаменту освіти штаб-квартири Microsoft в Центральній та Східній Європі

1. Повинен існувати окремий сегмент освіти – перепідготовка, щоб постійно давати ті навички, які вимагає ринок.
2. Потрібна зміна системи освіти відповідно до можливостей, що надає XXI століття.

Олександр Саврук

Декан Києво-Могилянської Бізнес Школи (KMBS)

1. Потрібне партнерство бізнесу і освіти для забезпечення розвитку у людей навичок підприємництва.

Панельна дискусія

Партнерство бізнесу та влади. Перезавантаження

Ефективна влада повинна спільно з бізнесом розробляти стратегії розвитку з метою створення загальних макроекономічних умов та додаткових інструментів і стимулів розвитку. Вона не повинна керувати бізнесом і чинити на нього тиск, але і не може самоусуватися від системного розвитку економіки і виступати лише в якості «нічного сторожа».

Подолання корупції – головне завдання влади для забезпечення ефективних вертикальних реформ. Партії, галузеві асоціації та їх об'єднання повинні бути інтерфейсом співпраці між бізнесом і суспільством з одного боку та владою з іншого. Потрібні цивілізовані правила взаємодії – лобізм без корупції.

Політичні умови економічного розвитку – стратегічна переорієнтація на співпрацю з країнами Європи, Африки та Латинської Америки.

Держава може робити «терапію» без шоків і повинна прагнути цього. Результатом активних дій держави має бути третя індустріальна революція в Україні.

Гжегож Колодко

Віце-прем'єр-міністр і міністр фінансів Польщі (1994-1997, 2002-2003), директор «Центру трансформації, інтеграції та глобалізації економічних досліджень» в університеті Козьмінського, професор економіки

1. Якщо Україна хоче дотримуватись того шляху, яким йшла Польща, не рекомендовано наслідувати ту шокову терапію, яка проводилася польськими неолібералами та популістами, бо вони призвели до деіндустріалізації.
2. Партнерство бізнесу та влади – це ризикова гра. Таке партнерство може існувати в сфері R&D, будівництва, інфраструктури, підприємництва та культури, освіти. При такому партнерстві можуть мати місце корупція і бюрократія.
3. Перш за все потрібен орієнтований на реформи уряд, потрібні лідери, орієнтовані на бізнес, потрібні чіткі правила гри.
4. Економіка має бути регульованою, але так, щоб підтримувати чесний бізнес, чесні інвестиції.
5. Членство в ЄС позбавляє гнучкості, в більшості випадків воно допомагає, але іноді шкодить. Щодо прагнення України вступити в ЄС – основне, що чекає на цьому шляху, — це зобов'язання, які потрібно виконувати.
6. Боротися з корупцією можна також зміною етики.

Юхан Партс

Прем'єр-міністр Естонії (2003-2005)

1. Потрібно забезпечити базові фундаментальні речі: демократія, чесна конкуренція, верховенство закону, захист прав власності.
2. Необхідно вивести частину економіки з тіні – буде отримано моментальний ефект позитивного впливу.
3. Для успішності реформ знайти 100 чистих та чесних людей, поставити їх на ключові посади (міністри, судді Верховного суду, прокурори тощо) та добре платити за їхню роботу.
4. Для уникнення політичної залежності від фінансових структур і забезпечення того, щоб партії були органічними частинами демократії, ефективним може бути переважне фінансування партій з державного бюджету.

Анна Дерев'яно

Виконавчий директор Європейської Бізнес Асоціації

1. Потрібно створити такі умови, щоб було вигідно платити податки.

Бернард Кейсі

Президент Американської торговельної палати в Україні

1. Необхідно мати омбудсмена бізнесу.

Олег Макаров

Партнер юридичної фірми «Василь Кісіль і Партнери»

1. Для успішної взаємодії держави і бізнесу потрібно укласти договір win-win за бізнес- правилами, потрібно чітко та зрозуміло сформулювати свою мету:
 - бізнес вкладає власні інвестиції, час;
 - держава вкладає захист бізнесу, надання державних послуг, просування бізнесу за кордоном, протекціонізм національного бізнесу.
2. Потрібно встановити чіткі вимірювані показники того, що держава виконала свою функцію.

Оксана Продан

Політик та підприємець

1. Не можна розділяти бізнес, суспільство та владу, потрібно об'єднувати їх на основі довіри.
2. Необхідно зміцнювати довіру до України з боку європейської спільноти та МВФ.

Панельна дискусія

Точки зростання – виграшна стратегія у глобальній конкуренції

Україна має скористатись найкращим закордонним досвідом сфокусованого зростання шляхом створення «інвестиційних теплиць» – індустріальних та технологічних парків, спеціальних економічних зон, в яких умови ведення бізнесу будуть привабливими для закордонних та національних інвесторів. Це може бути потужно використане сектором хай-тек і машинобудуванням.

Для забезпечення реальних і найшвидших результатів розвитку держава має концентрувати обмежені ресурси в окремих секторах та територіях.

Держава має задіяти спеціальний арсенал підтримки інвесторів, які завдяки встановленню податкових, кредитних, регуляторних, інфраструктурних, освітніх та інших стимулів можуть входити до окремих територіальних та секторальних утворень навіть в умовах війни.

Чуа Теонг Бан

Надзвичайний та Повноважний посол Малайзії в Україні

1. Потрібно мати довгострокову 30-річну стратегію; середньострокову 5-річну стратегію; середньостроковий план.
2. Україні потрібно прийняти чітке рішення – не бути аграрною країною і взяти курс на індустріалізацію.
3. Після успішного проходження етапу реіндустріалізації необхідно переходити до створення сервісної економіки. В цей момент можна також ставити пріоритетом туризм.
4. Потрібно пам'ятати про ризик «зависання» у середньому рівні доходу (ВВП за ПКС – \$7 тис. на особу). Запланувати способи «пробивання стелі» середнього рівня доходу.
5. Успіх впливу держави на економіку – не тільки в створенні моделі, а й у прямому втручанні уряду в економіку (всебічна допомога) для того, щоб забезпечити можливість розвитку для підприємств.
6. Встановити умови, які захищають інвесторів.
7. Залучити міжнародних спеціалістів для того, щоб будувати нову економіку.
8. Не реформування, а трансформування – тобто потрібні глибинні зміни в економіці.
9. Створити спеціальне агентство, яке допомагає підприємствам.
10. Створити спеціальне агентство, яке займається залученням інвестицій, працює не тільки з ініціативами інвесторів, а також з ідеями, які можна втілювати.

Віктор Кривенко

Радник міністра фінансів України

1. Україна рухається від надвисокого до низького рівня розвитку, потрібно зупинити деградацію і здійснити реіндустріалізацію.
2. Необхідно коректувати «Цілі тисячоліття» для України, оскільки вони недостатні для збереження населення і припинення депопуляції.
3. Потрібно позбутися ілюзії, що можна покращити все й одразу, оскільки це призводить до деіндустріалізації.
4. Для боротьби за таланти потрібно створити точки зростання подібно до інших країн (наприклад, індустріальні парки). Створення в цих структурах «викривлених» у позитивному сенсі умов, які мають бути кращими від стандартних в країні. Це відповідає міжнародному досвіду.
5. Застосувати в Україні не план Моргентау (аграризація), а план Маршалла (індустріалізація).
6. Змінити в країні «замовників змін», відповідно змінити ключових експертів і радників уряду (сировинний бізнес диктував аграрно-сировинну модель, бізнес хай-тек може пропонувати реіндустріалізацію).

Герхард Пфайфер

Президент Bosch Group у країнах СНД

1. Варто використовувати елементи управління успішною компанією для успішного управління країною.
2. Потрібен детальний аналіз умов, після чого розробляти стратегію.
3. Планувати майбутнє не від сьогоднішнього дня, а від вимог завтрашнього.
4. Складова успіху – бути незалежними від зовнішніх факторів, що надає можливість мати довгострокові стратегії (наприклад, Bosch Group – приватна компанія, а не публічна, тому не залежить від коливань курсу акцій).
5. Потрібні істотні інвестиції в наукові дослідження та інновації (Bosch Group інвестує 10% доходу).
6. Необхідна концентрація на вузькому спектрі завдань, щоб їх можна було вирішити.
7. Потрібно бути технологічним лідером у вузькому секторі.
8. Постійно необхідні нові продукти (у Bosch Group 40% продуктів мають тривалість життя 60 місяців).
9. Тиражування успіху (Bosch Group вже 60 років продає автомобільні свічки запалювання – 12 мільярдів штук).
10. Інновації відбуваються не випадково, необхідна постійна робота і планування інновацій.
11. Потрібно будувати кластери на території країни.
12. Не варто субсидувати неконкурентоспроможні компанії.
13. Для входження технологічних лідерів в Україну з своїм виробництвом потрібно наступне – достатній ринок збуту, гарна логістика, достатній рівень технологій в країні, захист інвестицій, кваліфіковані спеціалісти й система місцевих університетів, які готують професіоналів. Вибір країни здійснюється не на підставі емоцій, а в зв'язку з логічними висновками.

Лідія Шинкарук

Доктор економічних наук, член-кореспондент НАН України

1. Потрібно давати правильні сигнали бізнесу і домогосподарствам, це навіть важливіше, ніж розробити та опублікувати план розвитку країни.
2. Розробити модель розвитку, яка б враховувала характеристики кризи, а саме деіндустріалізованість країни.
3. Не потрібно адаптуватися до входження в глобальну економіку по аналогії з країнами групи «Вишеград – 4», оскільки не відбудеться позитивних структурних реформ. Потрібна промислова політика за прикладом розвинутих країн старої Європи, які почали повертати промислове виробництво на свої території, створюючи економічні ланцюги.
4. Припинити аграризацію, створити інвестиційний клімат для розвитку проектів, які будуть вмонтовувати Україну у світові виробничі ланцюги.
5. Запустити переробну промисловість.
6. Точкою зростання може стати початкова, вже притаманна Україні експортна спеціалізація. Можливо змінювати її тільки поступово, тому реальністю є концентрація на тому експорті, що вже є – космічне та авіабудування, виробництво ракетних і літакових двигунів.
7. У сільськогосподарському машинобудуванні та вагонобудуванні Україна має низький потенціал у порівнянні з іншими підсекторами, тому інвестиції і зусилля, щоб їх розвинути, можуть бути занадто великі – більші, ніж в авіабудуванні.
8. Змінити пріоритети розвитку взявши за приклад країни групи «Вишеград-4» (наприклад, в Україні пріоритетами вибрані сільське господарство та інфраструктура, а от в Польщі – автомобілебудування, авіаційна промисловість і біотехнології).
9. Розвивати агросектор, тільки використовуючи хай-тек.

Валерій Геєць

Академік НАН України, директор Інституту економіки та прогнозування НАН України

1. Зупинити політичний цикл в економічній політиці, який розпочався, коли була боротьба за посаду президента в 2004 році (діяльність СЕЗ у 2005 році була зупинена саме через наявність політичної складової в економічній політиці).
2. Забезпечити безумовний захист права власності.
3. Дати можливість вільно розвиватися тим секторам, які почали розвиток завдяки незалежній від держави ринковій ситуації, не втручатися допомогою пільг чи регулюванням (наприклад, ІТ-сектор).

+38 (044) 496-30-36
info@forumkyiv.org
www.forumkyiv.org
[www.fb.com/kyiveconomicforum](https://www.facebook.com/kyiveconomicforum)